

VRAAG BIJ HET NIEUWS

Verplichte prik: kan het of kan het niet?

Als eerste land binnen de Europese Unie voerde Oostenrijk vorige week een vaccinatieplicht in. Gaan we in Nederland ook die kant op en mag dat juridisch wel? Oud-Rijssenaar Roland Pierik, rechtsfilosoof aan de Universiteit van Amsterdam en lid van de Gezondheidsraad, over 'een ultiem paardenmiddel'.

Wat is een vaccinatieplicht? Belanden we bij weigering in de cel?

„In de meest extreme vorm zou dat denkbaar zijn. Maar in Oostenrijk betekent weigeren van vaccinatie dat je een boete krijgt, wat mogelijk verdere juridische gevolgen heeft - bijvoorbeeld voor de Verklaring Omtrent het Gedrag (het oude bewijs van goed gedrag).”

Afgezien van Oostenrijk: zijn er landen waar een dergelijke vaccinatieplicht al bestaat?

„België kent een verplichte polioprik voor kinderen. Als ouders dat weigeren, krijgen ze een boete en eventueel zelfs gevangenisstraf. In Frankrijk, Engeland, Italië, en Griekenland overweegt men een vaccinatieplicht voor zorgpersoneel, politie of onderwijzers. Het Nederlandse leger overweegt een vaccinatieplicht voor militairen. Belangrijk is dat de Europese wetgeving het in principe toestaat, mits het echt noodzakelijk en proportioneel is. Dat betekent dus dat je aan moet kunnen tonen, dat andere maatregelen niet of minder goed werken en dat het ook echt effectief is wat je doet.”

Kan ons land zo'n plicht invoeren?

„Een vaccinatieplicht is een paardenmiddel, dat je alleen onder bepaalde voorwaarden in kunt zetten en waarvoor een wetswijziging nodig is. De overheid kan stellen, dat je zo de volksgezondheid en de rechten van anderen beschermt. In het bijzonder van degenen, die als gevolg van volle ziekenhuizen niet meer goed behandeld kunnen worden.”

Moet de overheid dit ook doen?

„Zoals ik al zei: het is en blijft een paardenmiddel, een absolute noodgreep die voortkomt uit on-

macht. Als ik naar Nederland kijk, dan vraag ik me af of we genoeg in andere maatregelen hebben geïnvesteerd. Heeft de overheid genoeg gedaan naleving van allerlei richtlijnen af te dwingen en hebben we genoeg gedaan om weigeraars te overtuigen? En dan geldt voor corona ook nog dat we ook bij een hoge vaccinatiegraad nog steeds niet van het virus af zijn. Voor mazelen geldt dat wel. Bij een vaccinatiegraad van 95 procent zijn (grote) uitbraken uitgesloten.”

Diverse politici, onder wie minister De Jonge, hebben gezegd dat het in Nederland nooit zover zal komen. Hebben ze gelijk?

„Ik begrijp dat ze het zeggen, maar ik vind het onverstandig. Als dit virus ons iets heeft geleerd, dan is het wel dat je niets uit moet sluiten. Er kan altijd een situatie ontstaan waarin je toch een dergelijk besluit moet nemen. Je ziet het ook aan de landen om ons heen. Sommigen gaan al zover, anderen zie je het overwegen. Persoonlijk heb ik geen enkele moeite met een vorm van vaccinatiedrang. Je mag ongevaccineerde mensen tijdelijk beperkingen opleggen als het gaat om niet-essentiële zaken. Ja, je perkt een grondrecht in, maar grondrechten zijn nooit absoluut. De overheid kan grondrechten (tijdelijk) inperken als dit noodzakelijk is om grondrechten van anderen te beschermen. En het rare is: we overwegen om scholen te sluiten alsof het de normaalste zaak van de wereld is, maar bij zoiets als 2G wordt er meteen moord en brand geschreeuwd. Helaas breng je daarmee alleen maar de noodzaak van een vaccinatieplicht dichterbij.”

- Herman Haverkwate